

การรับรู้ และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผล
ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู
Perceptions and Attitude Toward Professional Code of Ethics in Teachers
Affecting the Ethical Behavior of Teachers

ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์*
Thanyalak Rujipak*
เอมมา อาสนจินดา**
Emma Asnachinda**

*ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*Department of Social Science, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

*Email: trujipak@yahoo.com

**ภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**Department of Chemical Engineering, Faculty of Engineering, Burapha University

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ เจตคติในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน และศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ และเจตคติในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ครูระดับปฏิบัติการทั้งหมด 1,017 คน จาก 26 โรงเรียนทั่วประเทศ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสานระหว่างการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ผลการศึกษาพบว่าครูในระดับปฏิบัติการได้รับความรู้ด้านประมวลจริยธรรมวิชาชีพจากหน่วยงานทั้งในและนอกสถานศึกษา แต่ก็มีครูบางกลุ่มที่ไม่มีความรู้ในเรื่องประมวลจริยธรรมวิชาชีพ ในเรื่องเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งห้าด้านพบว่ามีระดับเจตคติอยู่ในระดับมาก ครูเพศหญิงมีเจตคติต่อจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมากกว่าครูเพศชาย นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปีมีระดับเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อแนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพทั้ง 5 ด้านมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ในประมวลจริยธรรมวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความรู้ด้านจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำสำคัญ: การรับรู้ เจตคติ จริยธรรมวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม

Abstract

This quantitative research aims to examine the levels of perceptions and attitude of professional code of conduct in teachers. In addition, this research attempts to investigate the influencing of the perceptions and the awareness toward teachers' professional code of conduct affecting the teachers' ethical behavior. The surveys based on the self-reported questionnaire were distributed to 1,017 practice teachers from 26 primary and secondary schools across five geographic regions in Thailand. Cluster random sampling and simple random sampling were employed to select the sample. The results illustrate that the most of practices teachers perceived the professional code of conduct from their works. Some of practice teachers, however, some do not know the professional code of conduct. For the levels of awareness in the professional code of conduct, they illustrated the highest level of personal ethics, professional ethics, client centered ethics, and collegial ethics. Female teachers have higher levels of awareness in personal ethics, professional ethics, and client centered ethics than male teachers. Furthermore, practice teachers who work less than 10 years have lower levels of the awareness in professional code of ethics than those who have been working more than 10 years. The study also found that the practice teachers' ethical behavior was significantly influenced by the awareness of personal ethics, professional ethics, client centered ethics, collegial ethics, and societal ethics. However, the perception of professional was not significantly predicted the ethical behavior of teachers. Thus, the school administrator and relevant supervised organization should provide more information sources about profession code of ethic in teaching, together with encourages teacher to be awareness in their ethical behavior.

Keywords: Perception, Attitude, Educational code of ethics, Professional code of ethics, Ethical behavior

บทนำ

คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของครู โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ “คุณธรรม” ไว้ว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วน “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ” และ “จรรยาบรรณ” หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก วิชาชีพทุกวิชาชีพจะต้องมีจรรยาบรรณในการทำงานหรือปฏิบัติงานเพราะจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมทุกหมู่เหล่าจะต้องมีไว้เพื่อคอยควบคุมความประพฤติและการกระทำ โดยณรงค์ สิทธิประเสริฐ (2537) ให้ความสำคัญของจรรยาบรรณไว้ว่า จรรยาบรรณช่วยควบคุมมาตรฐาน รับประกันคุณภาพ ปริมาณที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพและผู้ผลิตส่งเสริมมาตรฐานคุณธรรมและปริมาณที่ดี มีคุณค่าและเผยแพร่รู้จักเป็นที่นิยมเชื่อถือและจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพและผู้ผลิตลดปัญหาการคดโกง ฉ้อฉล การเอาเปรียบเห็นแก่ตัว เน้นให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในภาพลักษณ์ที่ดีของผู้มีคุณธรรม และทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิ์ตามกฎหมายสำหรับผู้ประกอบอาชีพให้เป็นไปถูกต้องตามทำนองคลองธรรมดังนั้นทุกวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีการกำหนดจรรยาบรรณ รวมทั้งจริยธรรมไว้อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อรักษาหรือส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของวิชาชีพต่อไป และถ้าขาดจริยธรรมอาจมีผลร้ายต่อตนเองและสังคม สังคมที่มีคนขาดจริยธรรมมาก ย่อมเป็นสังคมที่วุ่นวายไร้ความสุข ดังจะพบได้จากการเกิดวิกฤตศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ทั้งในวงการวิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร หรือนักการเมือง เป็นต้น (วริยา ชินวรรณ, 2546)

จากนิยามดังกล่าวเมื่อนำมาใช้กับอาชีพครูอาจกล่าวได้ว่าครูไม่ได้มีหน้าที่เพียงการถ่ายทอดวิชาความรู้เพียงอย่างเดียว แต่หากต้องเป็นแบบอย่างในการดำรงตนแก่ศิษย์ อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปจรรยาบรรณ จริยธรรมวิชาชีพที่กำหนดขึ้นไม่ใช่ข้อบังคับ แต่เป็นแนวทางในวิชาชีพที่ผู้มีอาชีพนั้นๆ ยึดถือปฏิบัติ เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกในวิชาชีพให้ปฏิบัติตนในทางที่ดีสร้างความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพและยกระดับวิชาชีพของตนให้เป็นที่ยอมรับและมีเกียรติในสังคม (ไกรนุช ศิริพล, 2531) ซึ่งแนวทางในการปฏิบัติของวิชาชีพครูนี้ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2549 เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยแบ่งจรรยาบรรณครูออกเป็น 5 หมวดย่อย ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม (เลขาธิการคุรุสภา, 2552) โดยในแบบแผนจรรยาบรรณดังกล่าวได้ระบุพฤติกรรมทั้งที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในแต่ละหมวดไว้อย่างชัดเจน

เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมทุนนิยมและมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมากขึ้นย่อมส่งผลให้ ค่านิยม และเจตคติของผู้ประกอบวิชาชีพครูเปลี่ยนแปลงไป อาชีพครูจึงไม่ได้รับความสนใจจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและผู้ที่มิอุทิศตนในการประกอบวิชาชีพ ประกอบกับความเสื่อมทางด้านคุณธรรมและศีลธรรมในสังคมทำให้ครูบางส่วนขาดจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2554) จากการศึกษา

ของ Thitirat Wichianrat, Ying Kiratiburana and Chakrapat Wata (2011) พบว่าปัญหาเรื่องจริยธรรมครูมี 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ครูไม่มีความประสิทธิภาพในการทำงาน และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ 2) ครูไม่ปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ ไม่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน 3) ครูไม่มีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม คือทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนร่วม และ 4) ปัญหาในด้านการบริหารจัดการในการทำงานและการประเมินผลการปฏิบัติของครูยังไม่มีความมาตรฐานที่เพียงพอ นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้วปัญหาจริยธรรมครูก็ปรากฏทั่วไปตามสื่อต่างๆ เช่น ลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ ใช้รองเท้าส้นสูงเคาะศีรษะนักเรียน อนุชาเด็กนักเรียน เล่นการพนัน เมาสุรา รวมทั้งครูไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนอย่างเต็มความสามารถ เป็นต้น

นอกจากนี้รายงานข่าวจากกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เปิดเผยว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ได้สรุปข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำผิดวินัยที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ที่ยุติหรือมีการพิจารณาตัดสินข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551-2553 มีข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทำผิดรวม 443 ราย โดยมีลักษณะความผิดต่างๆ อาทิ การเงินมากที่สุด 105 ราย พัสดุก่อสร้าง 79 ราย ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก 60 ราย ชู้สาว อนุชา 48 ราย (ไทยโพสต์, 2553) จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็น

ได้ว่าปัจจุบันครูไทยกำลังประสบปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทศนคติ และคุณธรรมของคนในสังคม ทำให้ผู้อื่นมองอาชีพครูในแง่ลบเพิ่มขึ้น ความไว้วางใจและการยกย่องนับถือครูน้อยลง ซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติที่ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และเนื่องจากครูบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม ครูจึงมีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อบรม สั่งสอน แนะนำแนวทางที่ถูกต้องทั้งความรู้ที่นำไปประกอบอาชีพและความรู้ในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต จึงเป็นที่ยอมรับว่าคุณภาพของคนนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษา และคุณภาพของการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นหลัก (41) ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพครูนี้ควรเป็นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม ต้องปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุนี้การกำหนดจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู อีกทั้งมีบทลงโทษทั้งทางกฎหมายและทางสังคม เพื่อการคัดกรอง ควบคุม และดูแลคุณภาพของครูให้เป็นตามลักษณะที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในสังคมต่อไป (ดิเรก พรสีมา และคณะ, 2541; อิศักดิ์ อัครบรร, 2542)

กล่าวได้ว่าจริยธรรมเป็นเรื่องของความรู้จัก เป็นจิตสำนึกของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม ทั้งทางกาย วาจาใจ เป็นรากฐานของสันติสุขที่ยั่งยืน สิ่งเหล่านี้คนเป็นครูจึงควรต้องสร้างจิตสำนึกที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม ต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพของตนเอง มีการประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นผู้มีธรรมะในใจ และต้องมีพันธสัญญาต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อหน่วยงานที่สังกัด และต่อประเทศชาติ เป็นต้น

ในเรื่องดังกล่าวได้นักวิชาการจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมที่สำคัญมี องค์ประกอบ 3 ประการที่ได้จากแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผลสรุปจากการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมของไทยว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ (บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ, 2539) ประการแรกคือ ส่วนประกอบทางด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด ประการที่สองคือ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ (Moral Attitude and Belief) คือ ความพึงพอใจศรัทธา เลื่อมใส เจตคติที่ดีซึ่งจะทำให้เกิดค่านิยมยินดีที่จะรับนำจริยธรรมมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ และประการสุดท้ายคือ ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของส่วนประกอบด้านความรู้ หรือในเรื่องการรับรู้ในเรื่องจรรยาบรรณ จริยธรรมวิชาชีพ และองค์ประกอบด้านอารมณ์ได้แก่ เจตคติหรือความตระหนักต่อวิชาชีพ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากที่กล่าวมาแล้วอาชีพครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งต่อบุคคล สังคมและประเทศชาติ ครูเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพยกย่องอย่างสูงจากสังคม และขณะเดียวกันสังคมมีความคาดหวังต่อครูว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความสามารถประพฤติปฏิบัติตนดีทุกด้านดังคำกล่าวถึง ครู ว่าเป็นปูชนียบุคคล คือบุคคลที่ควรเคารพบูชา เป็นบุคคลที่ต้องรักษาวินัย รวมทั้งจริยธรรมในวิชาชีพอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีกฎระเบียบต่างๆออกมามากมาย แต่ถ้าครูไม่มีความ

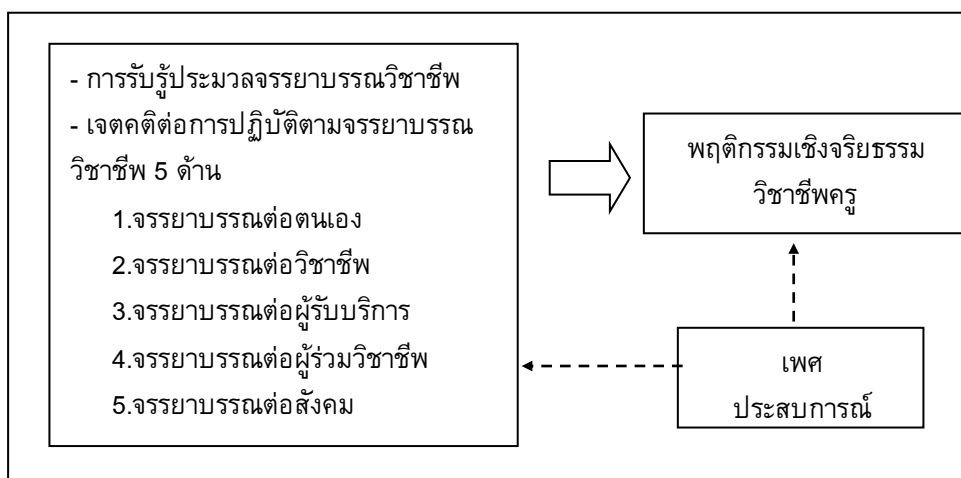
รู้ ความตระหนักในจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพก็จะส่งผลทำให้ครูแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและทำให้การพัฒนาด้านการศึกษาไม่เป็นไปในแนวทางที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาในเรื่องจริยธรรมครูและองค์ประกอบของจริยธรรมทำให้ผู้วิจัยเกิดประเด็นคำถามว่า ในปัจจุบันบุคลากรครูมีความเข้าใจด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจริยธรรมอยู่ในระดับใด และความรู้ในเรื่องของกฎระเบียบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมด้วยระดับความตระหนักหรือเจตคติต่อวิชาชีพนั้นจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูหรือไม่ รวมทั้งครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน และเพศที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมครูอย่างไร ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาครูให้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครูในหน่วยงานสถานศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการ และแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครูในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ เจตคติในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ เจตคติในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน

3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ และเจตคติ
ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
วิชาชีพครู

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านความรู้ และองค์ประกอบด้านเจตคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้ที่ประกอบอาชีพครู และความแตกต่างระหว่างเพศและประสบการณ์ทำงานของครูในเรื่องการรับรู้ เจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ในการศึกษาครั้งนี้ได้นิยามการรับรู้ หมายถึงการรับรู้ในประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู รวมทั้งการรับรู้แนวทางการปฏิบัติและลงโทษของหน่วยงานในการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครู ส่วนเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ความรู้สึกตระหนักต่อการปฏิบัติตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่บัญญัติไว้ในประมวลจรรยาบรรณ

วิชาชีพครู โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพศ และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับเจตคติในการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพทั้งห้าด้าน และระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูแตกต่าง
2. ความรู้ในประมวลจริยธรรมวิชาชีพ และเจตคติในการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพทั้งห้าด้านมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire survey) ในการสำรวจการรับรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูระดับปฏิบัติการ ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยจะจัดกลุ่มโรงเรียนในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร โดยจะทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนภาคละ 1 จังหวัด (สุ่มจังหวัดที่มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด สพฐ. มากติด 1 ใน 5 ของแต่ละภาค) ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี และ กรุงเทพมหานคร ขึ้นตอนต่อไปจะเป็นการสุ่มโรงเรียนในแต่ละจังหวัด โดยทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยสุ่มจังหวัดละ 5 โรงเรียน (กรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน) รวมทั้งหมด 26 โรงเรียน แจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,300 ชุด และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 1,017 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.23 ของแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม และได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน 3 ประเด็นได้แก่ 1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานาน 3 ท่าน 2) การทดสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) พบว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.40 ทุกข้อคำถาม กล่าวคือ ข้อคำถามมีค่าอำนาจในการจำแนกระดับดี และ 3) ความเที่ยงหรือความน่าเชื่อถือของแบบประเมิน (Reliability)

ity) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มากกว่า 0.80 ในทุกด้านของแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษามีความน่าเชื่อถือในระดับดีมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติ t-test และ one-way ANOVA ในการเปรียบเทียบเจตคติ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ ใช้สถิติ Chi-square ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพครู และ Standard Multiple Regression ในการวิเคราะห์อิทธิพลต่อการรับรู้และความตระหนักในการปฏิบัติตนตามแบบแผนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศหญิงจำนวน 758 คน (ร้อยละ 75) และเพศชายจำนวน 253 คน (ร้อยละ 25) อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยประมาณ 46 ปี (อายุต่ำสุด 21 ปี และอายุสูงสุด 60 ปี) และเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.8) ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64) แต่งงานแล้ว รองลงมาคือโสด (ร้อยละ 27.7) และแยกกันอยู่/หม้าย (ร้อยละ 8.3) ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 72.9) และ ประมาณร้อยละ 26.4 จบการศึกษาระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการทำงานด้านการสอนพบว่าอายุเฉลี่ยในการทำงานอยู่ที่ประมาณ 21 ปี

อายุการทำงานสูงสุดคือ 44 ปี และต่ำสุดคือไม่ถึง 1 ปี (ประมาณ 6 เดือน) และเมื่อพิจารณาเป็นช่วงอายุการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุการทำงานอยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 31-35 ปี (จำนวน 306 คน, ร้อยละ 30.9) รองลงมาคือ ช่วงอายุการทำงานระหว่าง 21-30 ปี (จำนวน 243 คน, ร้อยละ 24.5) ช่วงอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี (จำนวน 257 คน, ร้อยละ 26) และ 21 – 30 ปี (จำนวน 184 คน, ร้อยละ 18.6) ตามลำดับ

- 2) การรับรู้ต่อประมวลจริยธรรมในวิชาชีพครู
- 2.1) การรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 79.8 เคยรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 ซึ่งเมื่อจำแนกตามแหล่งการรับรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 68 รับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพจากหน่วยงานของตนเอง และร้อยละ 11.7 รับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพจากแหล่งอื่น เช่น จากหนังสือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือคุรุสภา และรับรู้จากการไปอบรมจริยธรรมที่คุรุสภา แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20 ไม่เคยรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 มาก่อนเลย
- 2.2) ด้านการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.4) ทางหน่วยงานได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพ แต่ก็ไม่ใช่ทุกหน่วยงาน

คือ ร้อยละ 15.6 ของกลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานไม่มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพ

- 2.3) ด้านการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.3 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหน่วยงานมีการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามก็มีกลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบร้อยละ 30 คิดเห็นว่าหน่วยงานไม่ได้มีการส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพครูอย่างจริงจัง
- 2.4) ด้านการรับรู้เรื่องมาตรการในการลงโทษผู้ประพฤติผิดตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77.4 คิดเห็นว่าหน่วยงานมีมาตรการในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม และร้อยละ 15.6 มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานไม่ได้มีมาตรการในการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดจริยธรรมอย่างจริงจัง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 กับเพศ และกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน ผลการศึกษาปรากฏว่า เพศและประสบการณ์ทำงานมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เพศหญิงจะรับรู้เรื่องประมวลจริยธรรมจากหน่วยงานและหน่วยงานอื่นมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ทำงานในกลุ่มของครูที่ไม่เคยรับรู้ประมวลจริยธรรม และรับรู้ประมวลจริยธรรมจากแหล่งอื่นส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีและ

ต่ำกว่า ส่วนในกลุ่มครูที่รับรู้ประมวลจริยธรรมจากหน่วยงานส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 21 - 30 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 30 ปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละการรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพจำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน

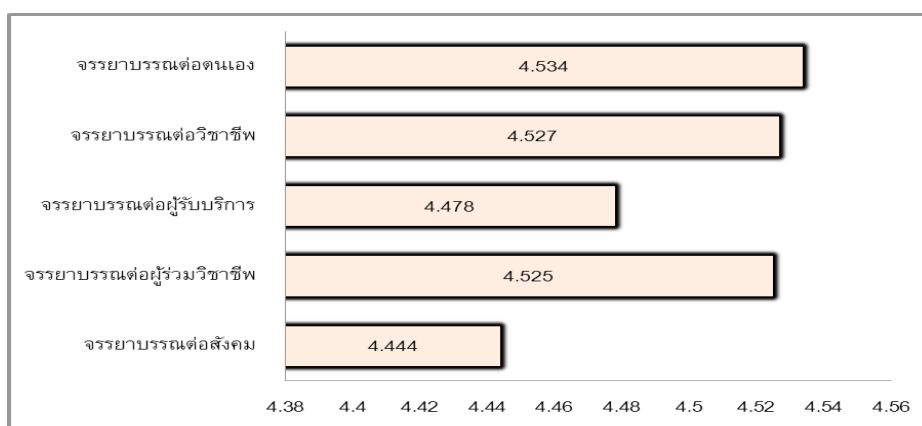
ตัวแปร	การรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพ			χ^2	p
	ไม่เคยรับรู้	รับรู้จากหน่วยงาน	รับรู้จากแหล่งอื่น		
เพศ					
ชาย	74 (29.6)	156 (62.4)	20 (8.0)	19.85	0.000
หญิง	126 (17.0)	522 (70.4)	93 (12.6)		
รวม	200 (20.2)	678 (68.4)	113 (11.4)		
ประสบการณ์ทำงาน					
10 ปีและต่ำกว่า	74 (29.1)	131 (51.6)	49 (19.3)	48.65	0.000
11 - 20 ปี	37 (20.6)	125 (69.4)	18 (10.0)		
21 - 30 ปี	38 (16.0)	182 (76.8)	17 (7.2)		
30 ปีขึ้นไป	49 (16.2)	226 (74.8)	27 (8.9)		
รวม	198 (20.3)	664 (68.2)	111 (11.4)		

3) เจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู

การวิเคราะห์เจตคติ หรือความตระหนักต่อการปฏิบัติตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ทั้ง 5 ด้าน รวมทั้งแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพพบว่า กลุ่มครูมีเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูทั้ง 5 ด้านในระดับมาก กล่าวคือกลุ่มครูมีความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามแบบแผนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ในจรรยาบรรณวิชาชีพครู และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า กลุ่มครูให้ความสำคัญกับแบบแผนการปฏิบัติตามในเรื่องจรรยาบรรณต่อตนเองมากที่สุด ซึ่งจะให้ความสำคัญใกล้เคียงกับเรื่อง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ รองลงมาคือ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และให้ความสำคัญกับเรื่องจรรยาบรรณต่อสังคมน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกรให้ความสำคัญของพฤติกรรมในด้านต่างๆ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู (ภาพที่ 2) และผลการศึกษาด้าน

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูพบว่า กลุ่มครูมี
แนวทางในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย
4.704, S.D = 0.412)

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้าน

- 4) เจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
วิชาชีพครู จำแนกตามเพศและ
ประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการศึกษาในด้านความแตกต่าง
ระหว่างเพศชายและเพศหญิงในด้านเจตคติต่อ
จริยธรรมวิชาชีพ 5 ด้านและแนวทางการปฏิบัติ
ตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม พบว่า เพศชายและ
เพศหญิงมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ
ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อ
วิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ จรรยา
บรรณต่อสังคม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ
เพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือเพศหญิง
จะมีความตระหนักในจริยธรรมด้านจรรยาบรรณ

ต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยา
บรรณต่อผู้รับบริการสูงกว่าเพศชาย ดังตารางที่ 2
ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เจตคติในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้านและพฤติกรรมการเชิงจริยธรรม
 จำแนกตามเพศ

แบบแผนจริยธรรมวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	t-test	p-value
1. จรรยาบรรณต่อตนเอง				
ชาย	4.43	0.55	-3.56	0.000
หญิง	4.57	0.48		
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ				
ชาย	4.44	0.50	-2.95	0.002
หญิง	4.55	0.44		
3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ				
ชาย	4.41	0.53	-2.38	0.018
หญิง	4.50	0.50		
4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ				
ชาย	4.46	0.66	-1.76	0.078
หญิง	4.54	0.56		
5. จรรยาบรรณต่อสังคม				
ชาย	4.42	0.57	-0.78	0.434
หญิง	4.45	0.56		
6. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ				
ชาย	4.66	0.43	-1.89	0.058
หญิง	4.71	0.40		

เมื่อพิจารณาความแตกต่างในด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันจะส่งผลต่อระดับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านและระดับความสอดคล้องของการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ในด้านความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเองนั้น ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี จะมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ด้านความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีระดับความตระหนักน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และเมื่อพิจารณาความตระหนักในจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ พบว่ากลุ่มครูที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการน้อยกว่ากลุ่มครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่มีอายุตั้งแต่ 10 - 20 ปีนั้นถึงแม้ว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าจะมีความตระหนักน้อยกว่า

แต่ก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการศึกษาแสดงผลออกมาเหมือนกันระดับความตระหนักในจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ คือจรรยาบรรณต่อครูด้วยกัน ส่วนในด้านความตระหนักในจรรยาบรรณต่อสังคม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปีมีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อสังคมน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ส่วนความแตกต่างของกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานกับระดับความสอดคล้องของแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้นพบว่า กลุ่มครูที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีแนวทางการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อยกว่าครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่มีอายุการทำงานระหว่าง 11 - 20 ปีนั้นไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานช่วง 11 - 20 ปีนั้นจะมีแนวทางการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อยกว่าครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป รายละเอียดดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้านและพฤติกรรมการเชิงจริยธรรม
จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน

แบบแผนจริยธรรมวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	F-test	p-value
1. จรรยาบรรณต่อตนเอง				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.43	0.51	4.40	0.004
11 - 20 ปี	4.54	0.54		
21 - 30 ปี	4.57	0.45		
มากกว่า 30 ปี	4.57	0.48		
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.42	0.49	5.01	0.002
11 - 20 ปี	4.57	0.43		
21 - 30 ปี	4.54	0.44		
มากกว่า 30 ปี	4.55	0.45		
3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.36	0.51	5.92	0.001
11 - 20 ปี	4.47	0.55		
21 - 30 ปี	4.52	0.48		
มากกว่า 30 ปี	4.53	0.49		
4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.41	0.64	4.47	0.004
11 - 20 ปี	4.53	0.58		
21 - 30 ปี	4.58	0.54		
มากกว่า 30 ปี	4.56	0.56		
5. จรรยาบรรณต่อสังคม				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.35	0.58	2.95	0.032
11 - 20 ปี	4.49	0.56		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แบบแผนจริยธรรมวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	F-test	p-value
21 - 30 ปี	4.44	0.56		
มากกว่า 30 ปี	4.47	0.54		
6.แนวทางการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม				
ต่ำกว่า 10 ปี	4.61	0.43	10.36	0.000
11 - 20 ปี	4.63	0.49		
21 - 30 ปี	4.74	0.35		
มากกว่า 30 ปี	4.78	0.36		

5) การรับรู้ และเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่ส่งผลพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ และเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู สามารถทำนายระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูได้ร้อยละ 57 ปัจจัยด้านการรับรู้ พบว่าตัวแปรด้านการกำหนดมาตรการในการลงโทษของหน่วยงาน และแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของหน่วยงานเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านเจตคติ

ต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้าน พบว่า เจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อจัดลำดับความสัมพันธ์พบว่าตัวแปรด้านเจตคติต่อจรรยาบรรณต่อวิชาชีพจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณต่อตนเอง การกำหนดมาตรการลงโทษของหน่วยงาน จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมของหน่วยงาน จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ตามลำดับ ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พหุถดถอยปัจจัยด้านเจตคติในจรรยาบรรณ 5 ด้าน การรับรู้และการส่งเสริมของหน่วยงานต่อแนวปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ตัวแปรอิสระ	สัมประสิทธิ์ถดถอย		t-value	p-value	R ²
	B	Beta			
ค่าคงที่	1.712		18.365	0.000	0.570
1. ปัจจัยด้านการรับรู้					
การรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพ	0.014	0.014	0.566	0.572	
การกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน	0.021	0.020	0.640	0.522	
การกำหนดมาตรการลงโทษของหน่วยงาน	0.117	0.122	4.178	0.000	
แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของหน่วยงาน	0.097	0.112	3.641	0.000	
2. ปัจจัยด้านเจตคติต่อแนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
จรรยาบรรณต่อตนเอง	0.153	0.192	5.364	0.000	
จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	0.303	0.345	8.194	0.000	
จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	0.090	0.115	2.676	0.008	
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	0.062	0.090	2.502	0.013	
จรรยาบรรณต่อสังคม	0.053	0.076	2.095	0.036	

สรุปและอภิปรายผล

1. การรับรู้ต่อประมวลจริยธรรมวิชาชีพในประเด็นเรื่องการรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มครูส่วนใหญ่ เคยรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู พ.ศ. 2550 จากหน่วยงานและจากแหล่งอื่น แต่ยังมีครูบางส่วนที่ไม่มีความรู้ในเรื่องประมวลจริยธรรมวิชาชีพครูเลย ถึงแม้ว่าครูส่วนน้อยจะมีความรู้แต่ก็เป็นประเด็นที่ไม่ควรเกิดขึ้น เนื่องจากผู้ที่ประกอบอาชีพครูนั้นสมควรที่จะรับรู้ถึงแนวทางปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณ

จริยธรรมวิชาชีพ นอกจากนั้นผลการศึกษพบว่า การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพของโรงเรียนนั้นบางหน่วยงานไม่มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพ ซึ่งผลการศึกษได้สอดคล้องกับความคิดเห็นด้านการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพ คือ ครูส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าหน่วยงานมีการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามก็มีบางหน่วยงานไม่ได้มีการส่งเสริมแนวทาง

การปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมวิชาชีพครูอย่างจริงจัง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ อารมณ วัฒนจิตร (2554) คือปัญหาจริยธรรมในปัจจุบันนั้นมีสาเหตุมาจากหลายประการ และการละเลยการปลูกฝังจริยธรรมสร้างเสริม พัฒนาจริยธรรมในสถานศึกษาเป็นประเด็นหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรมในปัจจุบัน ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีความขัดแย้งกับกฎข้อบังคับในเรื่องในประกอบวิชาชีพครูซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการให้สถานศึกษาเผยแพร่ความรู้เรื่องจรรยาบรรณจริยธรรมให้ครูในสถานศึกษาทราบและการกำหนดมาตรการต่างๆในการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กร

2. ระดับเจตคติหรือความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ในประเด็นนี้ พบว่า ครูมีความตระหนักต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในระดับดีถึงดีมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า ครูระดับปฏิบัติการมีระดับความตระหนักต่อแนวทางปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณต่อตนเองมากที่สุด คือ ครูต้องมีวินัยในตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทั้งด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ และจิตใจมีคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนั้นครูต้องพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ วิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์สามารถสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้จริงรองลงมาคือจรรยาบรรณต่อ

วิชาชีพ คือ ครูต้องภาคภูมิใจในความเป็นครู เชื่อสัจย์ต่ออาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยตั้งใจอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เสียสละเวลาและทรัพย์สินส่วนตัวเพื่องานราชการ อันดับต่อไปคือ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ คือครูต้องช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกันทั้งทางด้านวิชาการ และวิชาชีพโดยเสมอภาคกัน ความตระหนักในลำดับต่อไปคือ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่นักเรียน คือ ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ รวมทั้งต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดีงามแก่ศิษย์ ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค ไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากนักเรียน หรือผู้ปกครอง ลำดับสุดท้ายได้แก่จรรยาบรรณต่อสังคม คือครูต้องเป็นผู้นำ ในการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ โดยจัดกิจกรรมเสริมสร้างสำนึกรักในศิลปวัฒนธรรม ตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและประเพณีอันดีงามของชาติ (เลขาธิการคุรุสภา, 2552) ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ ดวงปาโคตร (2551) พบว่าระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการศึกษาของ นัญจรงค์ เฉลิพงษ์ (2553) ซึ่งพบว่าครูมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการศึกษาด้านความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงใน

ด้านเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้านและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ ครู พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่แตกต่างกัน โดยที่ครูเพศหญิงจะมีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อผู้รับบริการมากกว่าครูเพศชาย ส่วนในด้านอื่นๆ และแนวทางการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้นเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนความแตกต่างระหว่างกลุ่มช่วงประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม มี อายุการทำงาน 10 ปีและน้อยกว่า, อายุการทำงาน 11 - 20 ปี, 21 - 30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป ในเรื่องความตระหนักด้านจรรยาบรรณและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแล้ว ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันจะมีผลต่อระดับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน และระดับความสอดคล้องของการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ คือครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากจะมีความตระหนักต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย (น้อยกว่า 10 ปี)

ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของ จักรินทร์ ปัจฉิมมะ (2545) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลเช่น เพศและอายุมีอิทธิพลต่อความแตกต่างในเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และ

การศึกษาของ นิพนธ์ แสนนางชน (2548) ซึ่งพบว่าประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างครูเก่าและครูใหม่ เนื่องจากว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากจะมีความรู้ และความเข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณในความเป็นครูมากกว่าครุรุ่นใหม่ จึงส่งผลให้มีเหตุผลในเชิงจริยธรรมที่สูงในการดำเนินงาน และการดำเนินชีวิต สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย

3. ในด้านเจตคติต่อการปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรมวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ผลการศึกษาด้านความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ 5 ด้าน (จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม) พบว่าครูส่วนใหญ่จะเห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่มีแนวทางในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม พบว่า เจตคติในเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู กล่าวคือบุคคลที่มีความตระหนักในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพสูงจะแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้อง

กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพเช่นกัน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือถ้าบุคคลมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านหนึ่งด้านใดสูงแล้วจะส่งผลต่อด้านอื่นด้วย คือ ครูที่มีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเองสูง จะมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านวิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และสังคมสูงด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านต่อความสอดคล้องในเรื่องของแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูระดับปฏิบัติการ พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ กล่าวคือครูที่มีเจตคติหรือความตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้านในระดับสูงจะส่งผลให้ครูจะมีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในระดับสูงด้วยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าความตระหนักในจรรยาบรรณต่อวิชาชีพจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ตามลำดับความตระหนักในจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ คือ ความตระหนักในเรื่อง “ครูต้องสร้างรัก ศรัทธา ชื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร

วิชาชีพ” กล่าวได้ว่าถ้าบุคลากรครูมีจิตสำนึก มีความศรัทธาในความเป็นครู รักษาชื่อเสียงเกียรติยศแห่งวิชาชีพ อยู่ในกฎระเบียบของวิชาชีพ และทำหน้าที่ของความเป็นครูได้อย่างถูกต้องแล้ว การกระทำผิดจรรยาบรรณ รวมทั้งจริยธรรมวิชาชีพก็จะลดน้อยลง กล่าวคือครูที่มีความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งมีทัศนคติทางบวกในวิชาชีพของตนเองมีแนวคิดที่ว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติควรค่าแก่การยกย่องและสรรเสริญ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพต้องมีอุดมการณ์ มีความอดทนอดกลั้นและมีจิตใจที่แน่วแน่ จะส่งผลต่อการแสดงออกตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ผลการศึกษาสอดคล้องกันแนวคิดของ Fallona (2000) ได้ทำการศึกษากระบวนการในการแสดงออกทางพฤติกรรมของครู พบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกของบุคคล รวมทั้งเจตคติของบุคคลก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา แนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2550) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ว่าการที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือทัศนคติที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล แนวความคิดดังกล่าว ได้สอดคล้องกับโกศล มีคุณ (2533) ซึ่งได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีการพัฒนาทางจริยธรรม

สูงขึ้นได้นั้น องค์ประกอบที่จำเป็นก็คือสติปัญญาและการคิด เพราะสติปัญญาจะทำให้เด็กสามารถจดจำ พินิจพิเคราะห์เข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบัญญัติหรือพฤติกรรมต่างๆ อันเกี่ยวกับจริยธรรมได้ และเมื่อพินิจพิเคราะห์ได้แล้วก็จะส่งผลมายังพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งแนวคิดนี้ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านความคิด และสติปัญญาของบุคคลนั่นเอง

4. อิทธิพลด้านการรับรู้ในประมวลจริยธรรมต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ประเด็นนี้ ผลการศึกษาพบว่า มีประเด็นด้านการรับรู้ในเรื่องการกำหนดมาตรการในการลงโทษ และแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม กล่าวคือ ครูระดับปฏิบัติการที่มีความรู้ในเรื่องบทลงโทษของการกระทำผิดจริยธรรมและผู้ที่ทราบแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติตนจะแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในระดับดีกว่าครูที่ไม่ทราบในเรื่องดังกล่าว ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่เชื่อว่าต้นกำเนิดของพฤติกรรม ของบุคคลนั้นเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม คือ การเรียนรู้ที่บุคคลกระทำพฤติกรรมต่างๆ ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการสังเกต การเรียนรู้ชนิดนี้เกิดจากการสังเกตตัวแบบ (Model) ว่า ตัวแบบทำอะไร ทำอย่างไรมีกฎเกณฑ์อย่างไร (Skinner, 1971) กล่าวคือ การที่บุคคลรับรู้ในเรื่องบทลงโทษจากการกระทำ ซึ่งทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

นั้นมีอัตราลดลงหรือหมดไป รวมทั้งผลจากการเสริมแรงคือแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมจะเป็นการเสริมแรงให้พฤติกรรมนั้นมีอัตราเพิ่มขึ้น คือการปฏิบัติตามพฤติกรรมจริยธรรมวิชาชีพนั่นเอง นอกจากนี้ สำหรับวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดนี้ พบว่าสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลได้ด้วยกระบวนการปรับพฤติกรรมโดยใช้ตัวเสริมแรง หรือตัวลงโทษเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและลดหรือขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาออกไป กล่าวคือการปรับพฤติกรรมของบุคคลนั้น ควรมีการเสริมแรง เช่นการให้รางวัล หรือ การกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ชัดเจน และประกอบด้วยการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน เพื่อมีพฤติกรรมที่ผิดจากแนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมนั่นเอง

5. ผลการศึกษาในเรื่องปัจจัยด้านการรับรู้และเจตคติต่อวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ปันดดาวัฒน์ (2554) พบว่า ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ความรู้ในเรื่องจรรยาบรรณ และเจตคติต่อวิชาชีพที่แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมที่ครูควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ บทลงโทษและวินัย ที่มีความถูกต้องและเหมาะสมซึ่งจะทำให้ครูปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้เหมาะสมมากขึ้น และการศึกษาของ วัชรภาพร ปุริมาตร์ (2544,

บทคัดย่อ) ที่กล่าวไว้ว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรมของข้าราชการครู นั่นคือเมื่อครูมีเจตคติต่อวิชาชีพทั้งในด้านของความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ดี ย่อมส่งผลให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม และกล่าวได้ว่าเจตคติต่อจริยธรรมวิชาชีพครูจะมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากเมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ในประมวลวิชาชีพ เพราะเจตคติต่อวิชาชีพนั้นเป็นประเด็นที่รวมในเรื่องความรู้และความรู้สึกของครูต่อวิชาชีพไว้ด้วยกัน ฉะนั้นเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพจึงมีอิทธิพลในการทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้มากกว่าการรับรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว แม้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพครูจะมีความรู้ในเรื่องแนวทางปฏิบัติตามประมวลวิชาชีพ รวมทั้งบทลงโทษแล้ว ถ้าหากว่าครูไม่มีความตระหนักในแนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ก็ย่อมที่จะส่งผลให้ผู้ที่ประกอบการวิชาชีพครูมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามจริยธรรมของวิชาชีพครูได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าบางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีเผยแพร่ข่าวสารด้านประมวลจริยธรรมวิชาชีพให้ครูได้ทราบ หรือไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาจริยธรรมครู เพราะฉะนั้น ผู้บริหารในระดับโรงเรียน ควรให้ความสำคัญในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง กล่าว

คือ ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องประมวลจริยธรรมครู ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 เพื่อให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ บทลงโทษและวินัยตามข้อบังคับวิชาชีพ เมื่อครูได้รับรู้และมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนจะส่งผลให้ครูเกิดตระหนักในการปฏิบัติตามแนวทางจรรยาบรรณวิชาชีพ และเมื่อมีการรับรู้ในเรื่องผลหรือโทษที่จะได้รับ ถ้าหากมีพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมวิชาชีพ ก็จะทำให้ปัญหาจริยธรรมครูลดน้อยลง ผลการศึกษาปรากฏว่า ครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยนั้นจะมีความตระหนักต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในระดับน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมาก ในประเด็นนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ ในการประกอบการวิชาชีพครู รวมทั้งการสร้าง ความตระหนักในจรรยาบรรณ จริยธรรมวิชาชีพตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานใหม่ๆ และควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของครูใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งจรรยาบรรณที่ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสรรค์สังคมให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนา

2.

จริยธรรม ที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาจริยธรรมของบุคคลควรจะพิจารณารูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกันตามความสามารถทางการคิด ประสบการณ์ และวัยของบุคคล

3. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าครูเพศหญิงนั้นจะมีเจตคติในเรื่องความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่าครูเพศชาย ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องความแตกต่างด้านเพศ กล่าวคือ ในการจัดอบรมเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู น่าจะมีการจัดอบรมที่แยกระหว่างครูผู้ชายกับครูผู้หญิง ซึ่งจะทำให้เนื้อหาในการอบรมจะมุ่งเน้นที่พฤติกรรมเสี่ยงของแต่ละเพศ
4. เนื่องจากการศึกษาพบว่า การรับรู้เรื่องมาตรการในการลงโทษจะมีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เพราะฉะนั้นการเสริมสร้างความรู้อีกประการหนึ่งที่สำคัญสำหรับครู ก็คือ ควรมีการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายในเรื่องการกระทำผิดจรรยาบรรณ ว่าการกระทำอย่างใดถือว่าเป็นความผิด และหากกระทำผิด ก็ควรให้มีความรู้ในเรื่องของโทษที่จะได้รับ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการกระทำความผิด ซึ่งควรมีการส่งเสริมทั้งสองส่วนพร้อมกัน คือในเรื่องของกฎหมายข้อบังคับในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ และบทลงโทษเมื่อกระทำความผิด เนื่องจากถ้ารู้เฉพาะกฎจรรยาบรรณอย่างเดียวอาจจะทำให้ครูไม่ตระหนักถึงแนวทางปฏิบัติตามแนวทางจรรยาบรรณวิชาชีพเท่าที่ควร แต่หากรู้

ถึงโทษที่จะได้รับนั้นจะเป็นการเสริมสร้างความตระหนักในเรื่องของพฤติกรรมกระทำความผิดได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์จะกลัวผลจากการกระทำคือการลงโทษมากกว่า กล่าวคือเมื่อมีความรู้ในเรื่องของกฎหมายในเรื่องของการกระทำความผิดทางแพ่งและทางอาญา ก็อาจจะทำให้ครูเกิดความยั้งคิดก่อนที่จะกระทำการใดที่ผิดต่อจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพได้

5. ผลการศึกษาพบว่าระดับความตระหนักในการปฏิบัติตามแนวจรรยาบรรณวิชาชีพต่อสังคมจะมีระดับน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจรรยาบรรณด้านอื่นๆ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมให้ครูมีความตระหนักต่อการปฏิบัติตนต่อสังคม คือ การเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การรับรู้และเจตคติในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพของครูระดับปฏิบัติการ โรงเรียนในสังกัด สพฐ. เท่านั้น เพราะฉะนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป นักวิจัยควรทำการสำรวจครูระดับปฏิบัติการโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ด้วย เช่น ครูสังกัดโรงเรียนเอกชน ครูสังกัด

กรุงเทพมหานคร ครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษานำมาเปรียบเทียบในเรื่องดังกล่าวระหว่างครูที่อยู่ในสังกัดที่ต่างกัน และ/หรือควรศึกษาเพิ่มเติมระหว่างครูระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อที่จะทำการพัฒนา และส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะสุ่มตัวอย่างโรงเรียนตัวอย่างทั้งสี่ภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร แต่ก็ไม่ได้มีการเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม รวมทั้งปัญหาพฤติกรรมของครูที่ทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพในแต่ละภาค เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาคมีสัดส่วนที่แตกต่างกัน รวมทั้งจังหวัดที่เป็นตัวแทนในแต่ละภาคมีเพียงหนึ่งจังหวัดเท่านั้น เพราะฉะนั้นในการศึกษารั้งต่อไปควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาคเพื่อที่จะสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมดได้ ซึ่งหากมีการเปรียบเทียบรายภาคแล้วจะสามารถพัฒนาและส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งปัญหาพฤติกรรมที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพได้ตรงประเด็นตามบริบทสังคม วัฒนธรรมของแต่ละภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การศึกษารั้งนี้ไม่ได้ทำการศึกษากลุ่มนักเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มของผู้รับบริการ เพราะฉะนั้นในการศึกษารั้งต่อไปควรทำการศึกษาความคิดเห็นของ

กลุ่มนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อเป็นการประเมินจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จากกลุ่มผู้รับบริการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาจริยธรรมครูต่อไป

4. ในการศึกษาความแตกต่างด้านลักษณะส่วนบุคคลของครูในเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู รวมทั้งปัจจัยด้านการรับรู้ และเจตคติในจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมครู ในการศึกษารั้งต่อไปควรมีการเพิ่มตัวแปรเพื่อศึกษาในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในเรื่องของตัวแปรอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). *แนวคิดการประกันคุณภาพครู*. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกศล มีคุณ. (2533). *การวัดจริยธรรม*. ราชบุรี: วิทยาลัยครูจอมบึง.
- ไกรนุช ศิริพล. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: นิยมวิทยา.
- จักรินทร์ ปัจฉิมมะ. (2545). *การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณรงค์ สิทธิประเสริฐ. (2537). *จรรยาบรรณของครูผู้สอนในพระคณของข้าราชการครู: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศและต่างประเทศ (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ดิเรก พรสีมา, และคณะ. (2541). *การพัฒนาวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- ธีรศักดิ์ อัครบรร. (2542). *ความเป็นครู*. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- ณัญจรค์ เฉลิมพงษ์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ แสนนางชน. (2548). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ. (2539). *ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปนัดดา วัฒน. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เผยสถิติครูทำ ผิด โกงเงิน-ละเมิดทางเพศสูงสุด. (2553, 7 สิงหาคม). *ไทยโพสต์*, น. 19.
- พรพรรณ ดวงปาโคตร. (2551). *การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสังกัดมหาวิทยาลัยที่สอนระดับ ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วริยา ชินวรรณ. (2546). *บทนำ: จริยธรรมในวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วิชราพร ปุริมาตร์. (2544). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเลิงสาง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วิลัย ตั้งจิตสมคิด. (2554). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). *กฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา* (พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ). กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานวิชาชีพ.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2554). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Fallona, C. (2000). Manner in teaching: A study in observing and interpreting teachers' moral virtues. *Journal of Teaching and Teacher Education*. 16, 681-695.
- Skinner, B.F. (1971). *Beyond Freedom and Dignity*. New York: Knopf.
- Wichianrat, T.Y. & Wata, C. (2011). A Model of ethics development for school teachers in Thailand. *American Journal of Scientific Research*. 28, 93-101.